

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XLI.)

A Tsászári és Királyi Felség' Kegyelmével

Indúlt BÉTSBOL Kedden 26. Májusban. 1795.

B é t s.

A' *Jubileumi* áhitatofságoknak bé-végzésire rendeltetve lévő Procesiók, a' *Pünköst* meg-előző vasárnapon és Hétvün, mind a' belső mind pedig a' külső város-beli Catholica Anyaszentegyháznak hívei által, a' közelébb múlt *Pünköst* szombattyan pedig, Felséges Urunk, Feséges Afzszonyunk, Josef fő Hertzeg, és az itt jelen lévő Hertzeg Afzszonyok által, minden tekintetben a' Jubileum' kezdődésinek alkalmatofságával le-irt idvefséges és buzgó áhitatofságokkal, s-cerimoniákkal tartattak. — A' Procesió az Udvari templomból reggeli 8 orakor indúlt-ki, és a' *Jubileumnak* nyerésire ki-rendeltetve lévő 4 templomoknak be-jarása után, ugyan oda visszra térvén, végre itt nagy *Mise* által rekefztődött-bé.

T t

Párisból Május 9-dikén.

„Itt 3 napoktól fogva ismét felette kevés kenyér osztatik-ki; úgy hogy, némelyeknek csak 4 lótv, másoknak pedig femmi lém jutott. A' nép azonban türelmefen viteli magát, és a' vigyázók az utzákon bövségesek. — A' Köz-jóra ügyelő Commissió azt tette tegnap a' *Parisi* utzákon közönségesé, hogy minden 5 napokra fél font húst fog ez után ki-osztatni egy-egy személlyre, fonttyát 20 kis pénzen (*Solson*) adatván.

„A' régi Revolutzionális Commissió' tagjainak meg-szententziáztatásokrol és exequaltatasokrol ezeket jegyzik-meg: — „Némelyek közzüllök rend-kivül való méregre fokadtak. *Sellier* egy könyvet tsapott a' Tanáts-szék' Præfessinek fejéhez, így szollván: *rad is el fog kerülni a' for.* *Hermann* le-kapta a' fejről mérgesen a' kalapját, és ki-hajtotta az ablakon. Mások az Esküdteket és Birákat káromolván, nékiek is hasonló fatumot profétáltak. Vóltak, a' kik azt is mondták, hogy *Ninive* 40 nap múlva nem lesz többé. *Boyenwall* egyedül vifelte magát tsendesen, tsak azt kívánván, hogy, ha már tsak ugyan a' vefztő-helyre vitetteték, tehát tétéfsenek olyan rendelések, hadd eshefsék keresztül tsendesen a' maga büneinek büntetésin. — A' *Foucault* 10 esztendős fia így kiáltott-fel a' Tanáts-szék előtt: — „Gonosz-tévők! adgyátok vifszza az én atyámat., — Ez a' jobb atyát érdemlő szerentsetlen gyermek azonban fére vitettetvén, az után azt kérték a' meg-szententziáztatnak, hogy ne vifszza a' tömletzbe, hanem egyenesen a' vefztő-helyre vigyék-ki őket; hanem *Samson*, a' Hohér, hirtelen meg nem találtathatván, más napra haladott az *Executzió*. — Akkor 3 szekerekre felrakatvatván, a' népnek szörnyü káromlási között a' vefztő-helyre ki-vitettettek. *Fouquier-Tinville* leg többet kéntelenített ki-állani; egyik: *add vifszza az atyámat!* a' másik: *ad vifszza a' tejszéremet!* a' harmadik: *ad vifszza a' felségemet!* kiáltván néki. *Tinville* is széljel nézett olykor, és így kiáltott

a' néphez morgolódva: — „Rongyos emberek! arra legyen gondotok, hogy mit egyetek.„

Az alatt, hogy ki-felé vitték a' meg sententziáz-tattakat, a' *Foucault*' feljebb említett 10 ezrtendős fia a' Conventbe bé-rohanván, így kiáltozott szörnyű jajgatva. Oh atyám! oh édes atyám! — az én anyám és 5 testvéreim kétségbe-való-esésben fognak meg-halni. Egy kérő levelet is nyúltott-bé ezen szók között a' *Præses*' elibe, a' mellyben az ő atya' meg-ölettetésinek el-halasztódását kérte. — A' *Præses* ígéretet tett a' gyermeknek, hogy haladék nélkül fogja az ő kérésit a' Törvény-hozó Commiszió'nak, meg-vizsgálás végett által küldeni. Meg is tselekedte ígéretit a' *Præses*; de későn, mert már az executzió végre ment volt.

A' Convent decretálta, hogy se a' Generálisok se a' táboroknál lévő Kép-vifelő Biztosok, magoktól egy katona tisztelet se tehessenek. — Minden féle *civilis* és katona tisztek, mi-helylest a' Köz-jóra ügyelő Commiszió'nak csak egy parantsolattyát bé nem töltik, helyben mingyár kasszálatnak és árestaltatnak.

Párisban úgy vélekednek, hogy Generál *Pishegrü Breusgaunál* által akarja feregeit a' *Rénuson* szállítani. *Strafsburghban* rend-kivül való módon kétzítik és mozgattják a' hidhoz tartozó ott lévő hajókat. A' *Luxemburg* áll a' *Felső Rénsi* vidékekre nyomuló Frantzia feregnek *Colmárba* megyen a' fő hadi szállása.

Mathieu arról tett jelentést a' Köz-bátorságra ügyelő Commiszió' neviben, hogy *Lyonban* ismét támadás történt — s-hogy a' lakó-ok a' fogságban lévő *Terroristákra* reájok rohánván, magok-magoknak elég-tételt vettek rajtuk, valami 60-nig, vagy 70-nig valót meg-ölvén közzüllök.

Dubois-Crance a' Finántzia dolgában terjesztett egy nevezetes projectomot a' Convent' elibe. Az ő javaslasai ezek voltak: — Nem szükség, hogy a' Convent az *Afignáták*' számat még jobban is nevelje: hanem csak az el-adatott Nemzeti jofzágokért viz-

fza-kerülő Afsignátákat ne égettesse-el, hanem adgya-
ki másodikszor is. — Az adót nem kell kéz pénzül
kivánni, hanem el kell azt *in natura* is venni, még
pedig olyan rendel: hogy, minden gabona termő föl-
dek a magok mi-némüségekre nézve, 3 clafsisokra
osztattassanak-fel. A' kövérebb földek 10-ből egy
kévét, a' közép-fzerüek 15-ből egyet, a' rozsfzak
pedig 20-ból adgyanak egyet portzióba. — A' szőlő
hegyek a' termésnek 20-fzad részit: a' rétek, erdők,
kender, len, olaj, és gyümölsök pedig, 10-zed ré-
szit fizefsék contributzióba. A' városi házak' bériből
is 10-zed részit határozott; azt erősitvén, hogy az
ilyen fómán bé-jövő adónak fele, el fogná *Páris* vá-
rosát és a fegyveres seregeket tartani. — A' falusi
napfzamosokrol azt mondotta, hogy ezeknek minden
10 napoknak le-folyta alatt annyi legyen egy napi
fizetések, a' mennyi 10 font-buzának az árra az előb-
beni 10 napok alatt volt. s. a. t. — Sokan voltak, a'
kik nem hagyták helybe ezt a' *Dübois-Crance* jova-
lását, azon az okon: hogy így 50 ezer Dézma-tes-
rekre, sok ezer Dézma-pintzékre, és szám nélkül
való fő és al tisztekre lenne a' Státusnak szüksége. —
A' dolog további vizsgálás alá rendeltetett. •

• *Abbée Sieyes* röl, a' ki Fszantzia országnak
Politikáját, a' Monárchiáról a' leg titkosabb utak és
módok által tekerte Respublikai országlás-formára,
ilyen rajzolatot teszen egy külső levél: — „

„ *Abbée Sieyes* Spanyol eredetü ember. Az
attya 15-dik Lajos alatt hadi Commisárius volt. Az
ifju *Sieyes* papi állapotra lévén szüléi által el-fzánva,
anyira vitte a' dólgot, hogy 1782-ben a' *Chartresi*
Püspöknek Nagy-Vicáriusává tétetett. — A' lelkiek-
ben éppen igen érdemefsé nem tette magát. A' kik
közelebről ismerik, azt mondgyák, hogy Püspök-
ségre vágyott legyen, de az előbbeni országló-fzék-
től nem nyerhette-meg. Ugy tartják, hogy a' giljotiné-
roztatott *Orléani* Hertzegnek is nagy baráttya lett völ-
na. Ő egy egyenes értelmü, a' jövendőt egézfzen ma-
gába szorító elméjü, kevés, egy kitsiddég botló, de
egyéb aránt gyönyörüséges kedves befzedü ember. „

„A *Roberspier'* ideje alatt a Politikának tsak leple' megert halgatott *Sieyes*, mind addig engedvén emezt a' maga Dictátori úttján menni elő felé, a' mig az ő le-buktatására, egy jó idő pontot vett ezibe — a' midőn egy tsapásra a' *Roberspier'* egész fénye homályba borítottatott, és *Sieyes* kezdett brillántérozni. — A' *Roberspier'* tyrannufságára szüksége vólt *Sieyesnek*, hogy Frantzia országot, annak, a' minek akarta, meg-tarthassa. A' tudva lévő hallatlan nagy *nép-mafsának* mozgatására tyrannusi kegyetlen eszközök kívántattak. Ennek *Roberspier'* lett mozgató tzölönkjivé — hanem meg-tévén egyszer ez a' nagy *masfa* a' szükséges mozdulásokat, a' után nem vólt többé *Roberspierre* is szükség, mellyre nézve el-állitratot láb áll. — Ez által meg-bizonyosodott, hogy az olyan nagy *Genie*, a' milyen *Sieyes*, egy olyan közép szerű *Geniet*, a' milyen *Roberspier* vóit, oda vezethet a' hova tetzik. „ s. a. t.

„Leg nevezetesebbé tette *Sieyest* egy beszéde, a' mellyet tsak hamár a' *Roberspier'* halása után a' Köz-ióra ügyelő Commiszió előtt mondott-el. Hogy lehetett ez a' beszéd *Europában* közönségese? nem lehet tudni: elég az, hogy mindenütt kézben forog. (A' XXIX-dik Merkurinak 431-dik lapján is lehet belőle egy kis vékony arnyékot olvasni.)

„Hitető erő, világosság, és politika-beli nap-fény, nagy mértékben tudóklenek-ki belőle. — Az értelme, ezen beszédgye fzerént, az *Sieyesnek*, hogy az el-foglaltatott idegen tartományoknak tökéllés szabatságot kell adni arra, hogy olyan országlás fórmát válasszának magoknak, a' millyen nekiek tetzik. Oda tzéloz pedig a' dologgal, hogy *Brabantziából*, *Lüttickből*, *Hollandiából*, és a' több *Rénusi* Nemet tartományokból aproság Respublikákat tsináljon, a' mellyek a' Frantzia Respublikának oltalma alatt vonván meg-magokat, az előbbeni Statusoktól el-váljanak, és mint meg annyi apró *Görög* Respublikákat formáljanak, hogy így Frantzia ország, ezen körülette lévő sok aproság Respublikáknak meg-fzokott egyenetlenkedései által bátorságban lehessen, semmi hatalmas szomszedektól körül ne vétetődgyék, és a' szároz felől

fenkitől ne tartson. — Az után — talám valami re-
esztendőknek le-folyta után, minekutánna a' Frantziák
a' Respublikai rend-tartásokhoz jól hozzá gyalulód-
tak, s-midőn már a' szároz felől nem leszen mitől
tartani: kétség-kivül a' hadi erőnek nevelésire fogja
Sieyes magát adni — s-*Angliának* lafsan-lafsán való
meg-álázásán, és az *Europai* fő Hatalmaskodáson
fogja az eszt járattani. — ELEG bámulásra méltó, de
foha nem tőkélletesithető ki nevések! — Az *Anglusok*
is által tudgyák látni ezt a' plánumot, és már is min-
dent el-követnek, hogy a' *Sieyes'* esze-járásának út-
tyát bá-vághassák; és ha szintén most a' *Port-Breux*
mellé való ki-szállásban reménten akadályra talál-
nak is, kétség-kivül nem utolsó próbájok fog még ez lenni.

A n g l i a .

A' *Haj-por Contributzió* Majus 5-dikén el-köz-
dőött *Angliában*. A' kit rajta érnek, hogy meg-
porozta a' haját, és az érte való *Taxát* meg nem fi-
zette, 20 Font Sterlinget húznak rajta. Az *Angliába*
erkező idegenek, 21 napokig nintsenek ezen tör-
vénynek alája vettelve. Hasonló-képpen nem köte-
lezi ez, a' Királlyal és az ő körülette közelébb lévő
tselédekkel együtt az olyan Papokat is, a' kiknek 100
Font Sterlingnél nem több a' fizetések.

A' *Caput-Bonz-Speit* el-foglalta valaki: de nem
tudhatni még, hogy a' Frantziák e', vagy az *Anglu-
sok*. — Kedvetlenül írják, hogy *Angliának* ismét
háboruja vagyon *Nap-keleti Indiában* a' *Marattok-
kal*. November' 6-dikán esett között *Rampore* mel-
lett egy szörnyü véres tsata, a' mellyben az *Anglu-
sok* a' Generál *Abercrombie* vezérlése alatt sok kárt
vallottanak. Tsak tisztyek 13 esett-el, 12 pedig se-
bet kapott.

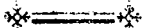
Magyar Ország.

Pest Májusnak 20-dikán: — „

„*Budának* úgy nevezett *Bétsi* kapuja előtt lévő
réten, *Martinovics*, *Hjnotzi*, *Latzkovics*, *Szent-
Marjai*, és *Sigrai*, minekutánna a' ki-tanulódott
ölvé-esküvésért előbb a' Királyi, és az után a'
Septemvirális Tábla által, fő vételre sententziáz-
tattak volna, ma reggel a' *Budai* és *Egri* Hóhérok

által meg-ölettetének. Már 8 orára az egész executio bé végeződött volt. Az exequaltatásra a' Varmegyének adattattak által. A' vesztő helyre parafzt szekereken vitettek-ki. A' melléjek rendeltetve lévő Pappal külön-külön ültenek egy-egy szekeren. Előbb *Sigrainak*, utánna *Szent-Marjainak*, az után *Latzkovicsnak*, utánna *Hajnotzinak*, és utoljára *Martinovicsnak* üttetett-el a' feje. *Sigraihoz* háramszor vágott hozzá a' *Budai Hohér*, és minek utánna előbb a' vállát, az után az állát találta volna, úgy tsapta-el az után harmadik vágásra a' fejit. A' többekét az *Egri Hohér* egy-egy vágásra mind jól el-ütötte. — A' mint szokás szerént a' Hohér az exequálandó személynek fejit a' hajánál fogva fel kézzel tartani szokta, és úgy tsapja-el a' jobb kezivel, *Martinovicsnak* a' haját nem foghatván-meg, a' szeme-kötőinél fogva tartotta a' fejit; mellyből a' lett, hogy mikor éppen hozzá akart volna vágni, fel-tsufzott a' köté a' szemiről, és másodikszer kellett bé-kötni. — A' halálra mind az ötön religiose el-vóltanak készülve. Az ő meg-ölettetéseknek okáról ilyen nyomtatott irás tétetett a' nép között közönségessé: — “

„*Martinovics Josef Ignász*, volt K. Tanácsos, és *Szász-Vári Apátur*, a' Felsőnek hozzá megmutatott fok kegyelmeiről meg nem emlékezőn, *Pestben*, a' maga születése földgyén, egy leg vétekebb öfzve-esküvést allitván labbra a' múlt esztendőben, a' maga fekete lelki-ésmeretből származott tzeljának végre hajtására, al-igazgatokká és a' maga együttmunkálódó társaivá vallasztotta volt, *Udvari Kamara-beli Secretárius Hajnotzi Ignászt*, a' katonaságból egészszén ki-lépett *Kapitány Latzkovits Jánost*, *Szent-Marjay Ferentzet*, és a' *Köszegi Districtuális Táblának* volt *Supernumerárius Afsefsorát Gróf Sig-ray Jakabot*. — Minekutánna *Martinovics* magát ezen Öfzve-esküvésnek fejjé tette volna, arra köteleztele a' maga gonofz fel-tételnek meg-nevezett fegitő társait, hogy az ő Istentelen igyekezetit, a' *Státus Principiuminak* és *örvényeinek fel-forgattatására*, a' *Tronusnak* és a' *Királyi Hatalomnak* öfzve-rontására,

a' közönségés bátorságnak meg-háborítására , meg-fzámálhatatlan emberek' életinek és tulajdonának veszedelmeztetésire ; s végre a' Vallás és Hazafi Rendtartás-beli Principiumoknak semmivé való tétélekre , egybe vetett erővel terjeszteni fogják. — A' feljebb meg-nevezett Státus-árulók , ezen tulajdon Vallás-tétélek , és kétségbe-hozhatatlan Acták által meg-bizonyított , Felség' és Státus' bántó bünökre nézve , a' folyamatban lévő Ország'-törvényei szerént , halálra fententziáztattak , és a' mások' példájára s-a' magok' érdemlett büntetéseknek el-vételire , fejeknek el-üttetésése által ölettetnek-meg. „

Martinovics az executzió előtt 3-mad nappal, Május 18-dikán, *degradáltatott*, az az, ki vetkeztetődött az Apáturi méltoságból ; melly is ilyen cerimoniával vitetett vele végbe. — A' *Frantziskánusok'* templomába hoszszu fejem ruhában 30 katonák között bé-kisértetvén, itt a' mise mondó ruhák reá adattak , és ugyan ott az után az anya-szent-egyházi szokások szerént rolla le-vonattattak ; a' fejének úgy nevezett Koronájáról a' haj le-nyiretett ; szentelt ujjairól a' bőr le-dörzsöltetett , és a' Papi hoszszu ruha h. Ilyett Kaput adatott reá. A' templomból Szolgabíró *Szabó* Ur által vizfsza kísértetett a' tömletzbe , a' honnét , minek előtte még a' templomba bé-kisértetett volna , a' *Frantziskánusok'* vólt Klastromába vitetett vólt. A' *Degradatzióhoz* tartozó cerimoniákat Püspök *Conde* vitte véghez vele.

(Ez a' kedvetlen történet annak a' nagy hírü-nevü Frantziának tselekedetit juttattya eszembe , a' ki a' fijával egyszer az akasztó fa alatt el-sétálván , az azon függő embert meg-mutatta néki , így szollván : — „

„ *Voilà le sort des Reformateurs !*

„ Ilyen a' forsok az ujjítóknak !)

A' meg-ölettetett bünösöknek Sententziája külön-külön , Deák nyelven , a' Toldalékban vagyon.